בס"ד

עֶרְצֵיילוּנְג

דִי מַעֲשֶׂה פוּן

מְגִילַת רוּת

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

דִי מַעֲשֶׂה פוּן מְגִילַת רוּת

אַמָאל שׁוֹין לַאנְג צוּרִיק וֶוען דִי אִידְן הָאבְּן גֶעוואוֹינְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נָאךְ פַאר עֶס אִיז גֶעוֶוען גֶעבּוֹיעֶט דִי בֵּית הַמִקְדָשׁ, דִי אִידְן הָאבְּן נָאכְנִישְׁט גֶעהַאט אַ קֶענִיג נָאר אַ שׁוֹפֵט (אַזוֹי הָאט מֶען דֶעמָאלְטְס גֶערוּפְן דֶער רֶבִּי פוּן כְּלַל יִשְׂרָאֵל), דֶער שׁוֹפֵט הָאט דֶעמָאלְטְס גֶעהֵייסְן "בּוֹעַז" עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק, עֶס אִיז דֶעמָאלְטְס גֶעוָוארְן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַ הוּנְגֶער יָאר, דָארְט הָאט גֶעוואוֹינְט אַ אִיד וָואס הָאט גֶעהֵייסְן "אֶלִימֶלֶךְ",

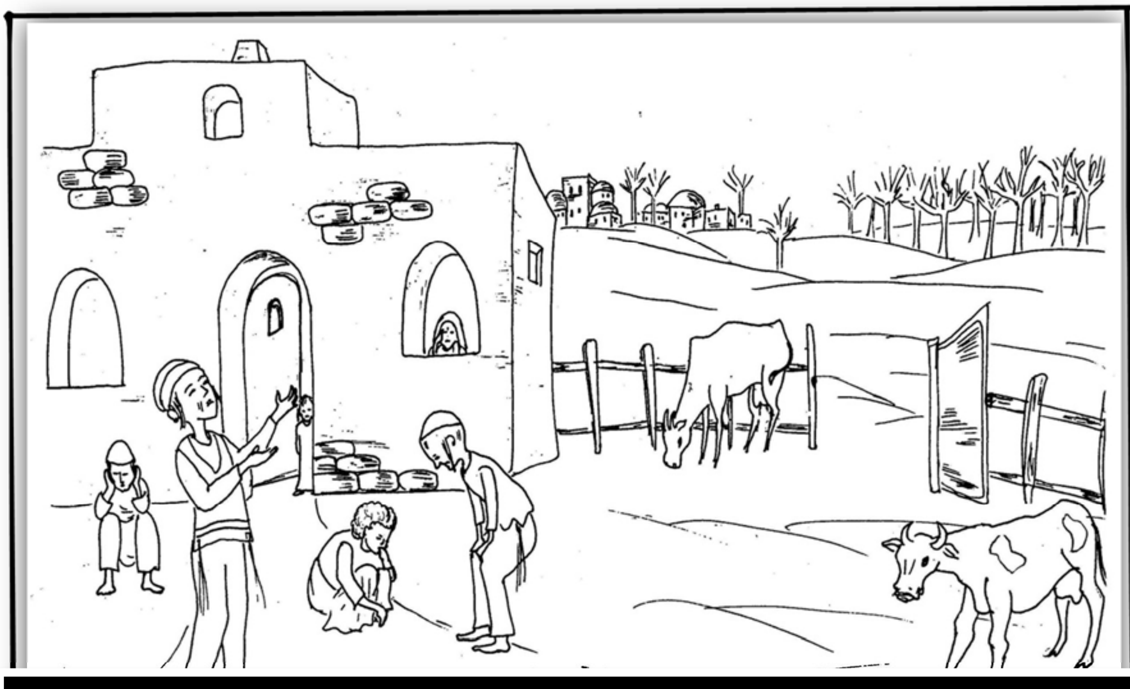

א גרויער הונגער הערשט אין ארץ ישראל

עֶר אִיז גֶעוֶועןְ אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׁר, זֵיין וֵוייבּ הָאט גֶעהֵייסְן ״נָעֳמִי״, אוּן זֵיינֶע צְוֵויי קִינְדֶער הָאבְּן גֶעהֵייסְן ״מַחֲלוֹן״ אוּן ״כִּלְיוֹן״, אוּן אַזוֹי וִוי עֶס אִיז גֶעוֶועןְ אַ הוּנְגֶער יָאר אוּן מְ׳הָאט גֶעמוּזְט פַּארְטֵיילְן אַסַאךְ צְדָקָה הָאבְּן זֵיי בַּאשְׁלָאסְן אַוֶועק צוּ פָּארְן פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוּן זֵיי זֶענֶען גֶעפָארְן וואוֹינֶען אִין לַאנְד מוֹאָב.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הָאט בַּאשְׁטְרָאפְט אֶלִימֶלֶךְ עֶר אִיז נִפְטֶר גֶעוָוארְן וֵוייל עֶר הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט הֶעלְפְן דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער, נָאכְדֶעם הָאבְּן דִי צְוֵויי קִינְדֶער חֲתוּנָה

אלימלך מיט זיין פרוי נעמי און זיינע צוויי קינדער גייען וואוינען אין מואב

גֶעהַאט, מַחְלוֹן הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט מִיט "רוּת", אוּן כִלְיוֹן מִיט "עָרְפָּה", דִי צְוֵויי כַּלוֹת זֶענֶען נִישְׁט גֶעוֶוען אִידִישֶׁע מֵיידְלֶעךְ, נָאר גוֹי'שֶׁע זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען דִי טֶעכְטֶער פוּן דֶעם קֶענִיג פוּן מוֹאָב "עֶגְלוֹן", נָאכְדֶעם זֶענֶען זֵיי בַּאשְׁטְרָאפְּט גֶעוָוארְן, מַחֲלוֹן מִיט כִלְיוֹן זֶענֶען אוֹיךְ נִפְטָר גֶעוָוארְן וֵוייל זֵיי הָאבְּן חֲתוּנָה גֶעהַאט מִיט גוֹי'שֶׁע כַּלוֹת.

נָאךְ וֶוען נָעֳמִי הָאט גֶעהֶערְט אַז עֶס הָאט זִיךְ שׁוֹין גֶעעֶנְדִיגְט דִי הוּנְגֶער אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאט זִי גֶעזָאגְט זִי גֵייט צוּרִיק וואוֹינֶען אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דִי צְוֵויי כַּלוֹת הָאבְּן בַּאגְלֵייט

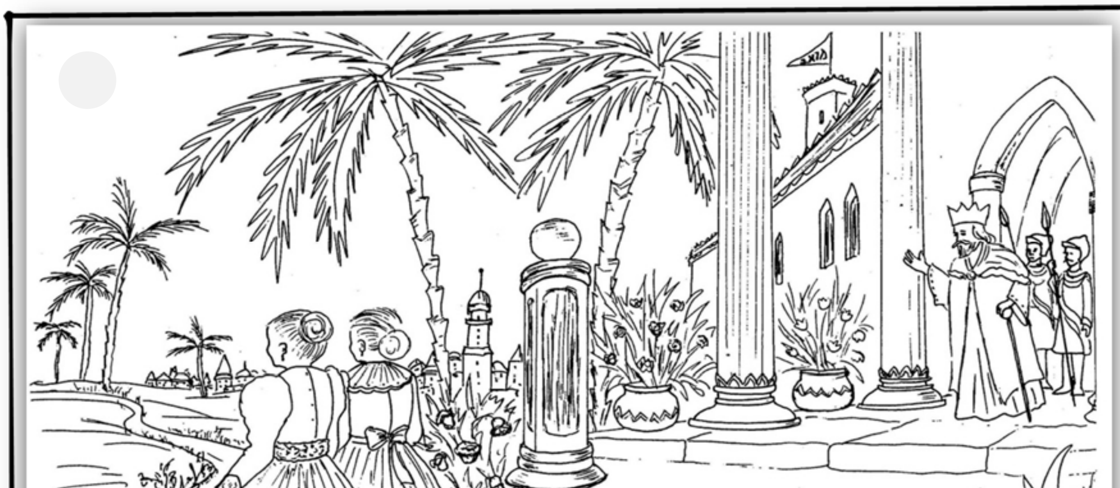

די צוויי קינדער האבן חתונה געהאט מיט גוי'שע כלות ערפה און רות

נָעֳמִי אוֹיף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִינְמִיטְן וֶועג זָאגְט נָעֳמִי: "עֶנְק הָאבְּן מִיר שׁוֹין גֶענוּג בַּאגְלֵייט, עֶנְק קֶענֶען שׁוֹין צוּרִיק אַהֵיים גֵיין", הָאבְּן עָרְפָּה מִיט רוּת אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ וֵויינֶען וֵוייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעוָואלְט אָפְּלָאזְן נָעֳמִי.

נָעֳמִי הָאט זֵיי אָבֶּער גֶעבֶּעטְן אַז זֵיי זָאלְן צוּרִיק אַהֵיים גֵיין, אוּן נָאךְ אַפָּאר מָאל בֶּעטְן הָאט עָרְפָּה זִיךְ טַאקֶע גֶעזֶעגְנְט פוּן נָעֳמִי אוּן זִי אִיז צוּרִיק גֶעגַאנְגֶען צוּ אִיהְר לַאנְד מוֹאָב, אָבֶּער רוּת הָאט נִישְׁט גֶעוָואלְט אַהֵיים גֵיין, אוּן זִי הָאט גֶעזָאגְט: אִיךְ וִויל דִיר נִישְׁט אָפְּלָאזְן, אִיךְ וִויל זֵיין אַ אִידִישׁ

נעמי געזעגנט זיך פון די גוי'שע כלות און זיי הייבן אן צו וויינען

קִינְד אַזוֹי וִוי דִיר, וואוּ דוּ וֶועסְט גֵיין וֶועל אִיךְ אוֹיךְ גֵיין, דֵיין פָאלְק אִיז אוֹיךְ מֵיין פָאלְק, דֵיין בַּאשֶׁעפֶער אִיז אוֹיךְ מֵיין בַּאשֶׁעפֶער, וֶוען נָעֳמִי הָאט גֶעזֶעהְן אַז רוּת מֵיינְט עֶס אֶמֶת׳דִיג הָאט זִי אִיר אוֹיפְגֶעהֶערְט צוּ בֶּעטְן זִי זָאל צוּרִיק אַהֵיים גֵיין, אוּן אַזוֹי זֶענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען צוּזַאמֶען קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּיז זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶר שְׁטָאט וואוּ זִי הָאט אַמָאל גֶעווּאוֹינְט אִין בֵּית לָחֶם.

דֶעמָאלְטְס וֶוען זֵיי זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען קֵיין בֵּית לָחֶם אִיז פּוּנְקְט גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶע לְוַיֶה פוּן דִי וַוייבּ פוּן בוֹעַז אוּן עֶס אִיז

רות וויל נישט אפלאזן נעמי, זי וויל ווערן א אידישע פרוי

גֶעוֶועןְ דָארְט אַסַאךְ פְרוֹיעֶן וָואס זֶענֶען גֶעקוּמֶען זִיךְ בַּאטֵיילִיגְן בֵּיי דִי לְוַיֶה פוּן דִי גְרוֹיסֶע צַדֵיקֶת, אִינְמִיטְן הָאט מֶען גֶעזֶעהְן אָנְקוּמֶען דָארְט נָעֳמִי מִיט רוּת, אוּן אֵיין פְרוֹי רוּפְט זִיךְ אָן צוּ דִי צְוֵייטֶע, וֶוער אִיז דִי פְרוֹי וָואס קוּמְט דָא? דָאס אִיז נָעֳמִי? זִי הָאט דָא אַמָאל גֶעווּאוֹינְט, אָבֶער וואוּ אִיז אִיר מַאן אֶלִימֶלֶךְ מִיט דִי צְוֵויי קִינְדֶער, אוּן וֶוער אִיז דִי פְרוֹי וָואס גֵייט מִיט אִיר.

הָאט זֵיי נָעֳמִי גֶעזָאגְט: "רוּפְט מִיר נִישְׁט 'נָעֳמִי' וָואס מֵיינְט זִיס, נָאר רוּפְט מִיר 'מָרָה' אַז סְ'אִיז מִיר בִּיטֶער, וֵוייל

נעמי קומט אן אין ארץ ישראל און אלע פרויען פרעגן: דו ביזסט נעמי?

דָאס לֶעבְּן אִיז מִיר בִּיטֶער גֶעוָוארְן, אוּן נָעֳמִי הָאט זֵיי אַלֶעס פַּארְצֵיילְט אַז אִיר מַאן אֱלִימֶלֶךְ אוּן דִי צְוֵויי קִינְדֶער מַחֲלוֹן אוּן כִּלְיוֹן זֶענֶען לֵיידֶער נִפְטָר גֶעוָוארְן אוּן אוֹיךְ הָאט זִי פַּארְלוֹירְן אִיר גַאנְצֶע פַּארְמֶעגְן, אוּן אַזוֹי אִיז זִי גֶעבְּלִיבְּן אָן גָארְנִישְׁט נָאר מִיט אִיר שְׁנִיר רוּת וָואס הָאט אִיר נִישְׁט גֶעוָואלְט אָפְּלָאזְן אוּן אִיז מִיטְגֶעקוּמֶען מִיט אִיר פוּן מוֹאָב.

נָעֳמִי מִיט רוּת זֶענֶען צוּרִיק צוּ זֵייעֶר אַלְטֶע שְׁטוּבּ אִין מוֹאָב, אָבֶּער נָעֳמִי׳ס שְׁטוּבּ אִיז גֶעוֶועזְן לֵיידִיג, זִי אִיז גֶעוָוארְן אַ אָרִימֶע פְרוֹי, אִיז רוּת גֶעגַאנְגֶען זוּכְן בֵּיי עֶפֶּעס אַ פֶעלְד צוּ

נעמי מיט רות גייען צוריק צו זייער אלטע שטוב אין מואב

נֶעמֶען וָואס אַ אָרִימֶע פְרוֹי מֶעג נֶעמֶען אָן רְשׁוּת פוּן אַ פֶעלְד, לֶקֶט, שִׁכְחָה, אוּן פֵּאָה, אוּן זִי אִיז פּוּנְקְט אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דִי פֶעלְד פוּן בּוֹעַז, אוּן זִי הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ קְלוֹיבְּן דִי וֵוייץ פוּן וָואס זִי מֶעג נֶעמֶען, אוּן זִי הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעפִירְט זֵייעֶר עֶרְלִיךְ אוּן צְנִיעוּת'דִיג.

בּוֹעַז אִיז פּוּנְקְט דֶעמָאלְטְס אָנְגֶעקוּמֶען, עֶר הָאט בַּאמֶערְקְט אַז זִי פִירְט זִיךְ אוֹיף אַזוֹי צְנִיעוּת'דִיג אוּן עֶרְלִיךְ, הָאט עֶר גֶעפְרֶעגְט וֶוער אִיז דִי פְרוֹי, הָאט מֶען אִים דֶערְצֵיילְט אַז זִי אִיז דִי כַּלֶה פוּן נָעֳמִי'ס זוּהְן וָואס אִיז שׁוֹין נִפְטֶר

רות קלויבט ווייץ ביי די פעלד פון בועז, און בועז איז פונקט אנגעקומען

גֶעוָוארְן, הָאט עֶר אִיהְר גֶעזָאגְט אַז זִי זָאל קוּמֶען יֶעדְן טָאג דָא אִין פֶּעלְד אוּן זִי קֶען נֶעמֶען גֶעהֶערִיג פוּן דִי וַוייץ אַזוֹי וִוי מֵיינֶע אַרְבֶּעטֶער׳ס, הָאט רוּת אִים גֶעפְרֶעגְט פַארְוָואס טוּהְסְטוּ מִיר אַזוֹיפִיל גוּטֶע זַאכְן?, הָאט אִיר בּוֹעַז גֶעֶענְטְפֶערְט, וַוייל אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעהְן אַז דוּ בִּיסְט אַ גְרוֹיסֶע צַדֵיקֶת, רוּת הָאט זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק בַּאדַאנְקְט פַאר בּוֹעַז אוּן זִי אִיז אַהֵיים גֶעגַאנְגֶען פְרֵיילִיכֶערְהֵייט צוּ דִי שְׁטוּב פוּן נָעֳמִי.

וֶוען זִי אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּ נָעֳמִי מִיט פִּיל עֶסְנְ׳ס אוּן זִי הָאט אִיר דֶערְצֵיילְט אַז זִי אִיז גֶעוֶוען בֵּיי דִי פֶּעלְד פוּן בּוֹעַז

רות ברענגט פאר נעמי די ווייץ און זי פארציילט איר פון בועז

אוּן אַלֶעס וָואס עֶס אִיז גֶעוֶועןְ דָארְט, הָאט נָעֳמִי גֶעזָאגְט צוּ רוּת, זָאלְסְט וִויסְן אַז דֶער בּוֹעַז אִיז אוּנְזֶער שְׁוֶועסְטֶער קִינְד, אוּן זַיין וַוייבּ אִיז יֶעצְט נִפְטֶר גֶעוָוארְן, אִיז אֶפְשֶׁר וִוילְסְטוּ חֲתוּנָה הָאבְּן מִיט אִים, אוּן רוּת הָאט מַסְכִּים גֶעוֶוען, מְ׳הָאט גֶעפְרֶעגְט בּוֹעַז, דוּ וִוילְסְט חֲתוּנָה הָאבְּן מִיט רוּת, אוּן עֶר הָאט אוֹיךְ מַסְכִּים גֶעוֶוען, אוּן זַיי הָאבְּן טַאקֶע חֲתוּנָה גֶעהַאט.

עֶס אִיז אַרִיבֶּער אַ יָאהְר אוּן עֶס אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן אַ יוּנְגְל וָואס הָאט גֶעהֵייסְן ״עוֹבֵד״, עֶר אִיז גֶעוֶוען דֶער טַאטֶע פוּן ״יִשַׁי״, וָואס אִיז גֶעוֶוען דֶער טַאטֶע פוּן ״דָוִד הַמֶלֶךְ״.

אלע וואונטשן מזל טוב פאר בועז, ער גייט חתונה האבן מיט רות

דָוִד הַמֶלֶךְ אִיז גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן אִין שְׁבוּעוֹת אוּן עֶר אִיז אוֹיךְ נִפְטֶר גֶעוָוארְן אִין שְׁבוּעוֹת, דֶערִיבֶּער לֵיינְט מֶען יוֹם טוֹב שְׁבוּעוֹת ״מְגִילַת רוּת״ וואו מְ׳רֶעדְט דָארְט פוּן דִי צַדֶיקֶת רוּת וָואס אִיז גֶעוֶועו דָוִד הַמֶלֶךְ׳ס בַּאבֶּע.

אִין מֶדְרָשׁ יַלְקוּט וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי בְּרֵאשִׁית רֶמֶז מ״א) אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעוִויזְן פַאר אָדָם הָרִאשׁוֹן אַלֶע דוֹרוֹת, אוּן וֶוען עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען צוּ דָוִד הַמֶלֶךְ הָאט עֶר גֶעזֶעהְן אַז עֶר גֵייט לֶעבְּן נָאר דְרֵיי שָׁעָה, הָאט אִים אָדָם הָרִאשׁוֹן אַוֶועק גֶעגֶעבְן זִיבֶּעצִיג יָאר פוּן זֵיין לֶעבְּן.

דוד המלך איז געבוירן שבועות און ער איז נפטר געווארן שבועות